

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

24.10.2024

Vår ref:

2019/7971

Deres dato:

Deres ref:

NEDRE ROMERIKE VANN- OG AVLØPSELSESKAP IKS
Postboks 26
2011 STRØMMEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Hansgård Gjelsvik, 32266608

Vedtak om endring av tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nedre Romerike avløpsrenseanlegg - Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS

Nedre Romerike Vann- og Avløpsselskap IKS (NRVA) har søkt om å endre tillatelsen etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nedre Romerike avløpsrenseanlegg (NRA). Det søkes om utsatt frist for krav til rensning av E. coli, samt en justering av kravet til å ikke gjelde ved særlig høye tilrenningsperioder.

Statsforvalteren har ferdigbehandlet søknaden og endrer tillatelsen, jf. forurensningsloven § 18 punkt 5.

Den endrede tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vedtaket om endring av tillatelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Statsforvalteren varsler i tillegg at NRVA skal betale 22 200 kroner for endring av tillatelsen. Frist for å gi uttalelse til det varslede vedtaket er 2 uker.

Vi viser til søknad mottatt 04.03.2024 om endring av tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nedre Romerike avløpsrenseanlegg.

Bakgrunn og søknad

NRVA fikk ny utslippstillatelse fra Statsforvalteren 14.10.2022. I tillatelsens punkt 3.2.2.1 er det stilt krav om overvåking av E. coli i utslippsvannet frem til 2030, og krav til utslipp av E. coli fra og med 01.01.2030. Utslippsgrensen er satt til 500 E. coli/100 ml. Grensen gjelder fra 1. mai til 31. oktober hvert år, og det skal tas prøver annen hver uke i denne perioden.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

NRVA er i prosess med ombygging av avløpsrensaneanlegget for å imøtekomme fremtidige krav. Nytt avløpsdirektiv fra EU vil svært sannsynlig innebære at avløpsrensaneanlegget vil få krav om kvartærrensning. Målet er at det oppgraderte anlegget skal stå ferdig en gang i perioden 2035-2040. Ettersom kvartærrensning vil innebære desinfeksjon av avløpsvannet, noe som også vil fungere som renseløsning for E. coli, vurderer NRVA det som hensiktsmessig at renskravene innfris gjennom en samlet renseløsning, heller enn at det først etableres en renseløsning for E. coli som ikke kan benyttes når kvartærrensningen er på plass.

Dagens E. coli-utslipp fra anlegget er kartlagt til å ligge i området 600 - 6 000 E. coli/100 ml, med et gjennomsnitt på 2 500 E. coli/100 ml. Den hydrauliske kapasiteten ved anlegget vil dobles allerede i 2030. Anlegget vil i 2030 også ha nytt sandfilter som etterpoleringstrinn. Basert på data fra Bekkelaget rensaneanlegg vurderer NRVA at dette vil redusere E. coli-utslippet med 40-75 %. Samlet sett betyr disse endringene at NRVA forventer å kunne ligge noe over eller i nærheten av kravet på 500 E. coli/100 ml fra og med år 2030. Det kan likevel ikke gis noen garanti på at renskravet for E. coli kan oppnås på det tidspunktet. NRVA skriver i søknaden at å etablere et eget rensetrinn for E. coli for å innfri kravet innen 2030 vil bli overflødig når kvartærrensetrinn er på plass, noe som er forventet at vil skje i løpet av perioden 2035-2040.

Videre ønsker NRVA at renskravet for E. coli blir relatert til Q_{dim} (den maksimale tilrenning som overskrides i 50 % av årets døgn), og ikke gjelder i tilfeller med kortvarige tilrenningstopper. Selskapet viser til at EU opererer med tørrværskrav til kvartærrensning, og at man ved å dimensjonere kvartærrensetrinn etter Q_{dim} , vil kunne overholde dette kravet. Dersom Q_{dim} legges til grunn for dimensjonering, forventes det at minimum 80 % av tilførte avløpsmengder vil gjennomgå kvartærrensning og oppnå utslippskravet på 500 E. coli/100. NRVA påpeker også at det ikke vil være fysisk gjennomførbart å skulle dimensjonere kvartærrensetrinn på anlegget slik at 100 % av tilførte avløpsmengder vil oppnå utslippskravet for E. coli.

NRVA viser videre til at i en situasjon der tilførte avløpsmengder overskrider Q_{dim} , er nedbørsmengdene og/eller vanntilførselen såpass store i Nitelva at det er lite sannsynlig at utslipp av E. coli fra anlegget vil komme i konflikt med brukerinteresser i resipienten.

Det søkes altså om å utsette fristen for E. coli-rensning til kvartærrensetrinn er på plass på anlegget, samt at utslippsgrensen for E. coli relateres til Q_{dim} ved anlegget.

Høring

Søknaden fra NRVA har vært på høring i tidsrommet 11.06.2024 til 13.08.2024, og ble kunngjort på Stasforvalterens nettside, jf. forurensningsforskriften § 36-8. Søknaden ble også forhåndsvarslet sakens parter (jf. § 36-6), og andre enn sakens parter som vedtaket kan angå (jf. § 36-7).

Statsforvalteren mottok ett innspill i forbindelse med høringen. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene.

Lillestrøm kommune skriver at de støtter opp under NRVA sin søknad om utsatt frist for å innfri kravet om E. coli-rensning. Kommunen vurderer at det er hensiktsmessig å samkjøre kravene fra utslippstillatelse og nytt avløpsdirektiv i en samlet oppgradering, både ut fra praktiske og byggtekniske hensyn. Store investeringer i de kommende årene gjør at det er viktig også fra et økonomisk hensyn.

Statsforvalterens vurdering

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd. Dette innebærer at det foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen.

Det søkes om å utsette frist for E. coli-rensning fra 2030 og frem til ny renseløsning for kvartærrensning er på plass. NRVA argumenterer med at det vil være betydelige kostnader med å etablere et eget renselanlegg for E. coli fra 2030, og at det er mer hensiktsmessig å innfri renskravene gjennom en samlet prosessløsning når nytt renselanlegg med kvartærrensetrinn står klart.

I vedtak om tillatelse datert 14.10.2022 valgte Statsforvalteren å stille grenseverdier for utslippet av E. coli basert på resultater fra overvåkingen av Nitelva etter vannforskriften. Overvåkingsresultatene viste nivåer av E. coli i Nitelva tilsvarende svært dårlig tilstand. Det er ulike kilder til E. coli i Nitelva, inkludert avløpsrenseanlegget, spredt avløp og husdyrsgjødsel. Overvåkingsresultatene viste at bakteriemengden økte etter utslippspunktet fra NRA under Rælingsbrua (mellom målepunkt F3 Sagelva ved Skjetten bro (1140 E. coli/100 ml) og målepunkt N8 Nitelva ved Rud (2400 E. coli/100 ml) og ØY6 Svellet (2400 E. coli/100 ml). Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av NRVA sin søknad at utslippet av E. coli uansett vil reduseres betydelig fra 2030, da RA2 vil ha etablert sandfilter som etterpoleringstrinn. Det er dermed lite sannsynlig at utslippet av bakterier vil ha en vesentlig negativ påvirkning på brukerinteressene i resipienten, i perioden frem til nytt renselanlegg er klart. På bakgrunn av dette utsetter vi kravet om grenseverdi for utslipp av E. coli fra 2030 og frem til kvartærrensning er på plass, senest i 2040. Krav om overvåking av E. coli utvides til å gjelde i samme periode. Statsforvalteren vurderer at en slik løsning vil være fornuftig sett fra et kost/nytteperspektiv.

Tillatelsen setter krav om maksimalt 500 E. coli/100 ml i perioden 1. mai til 31. oktober hvert år. NRVA skriver at renselanlegget ikke vil klare å overholde denne grenseverdien i perioder med særlig stor tilrenning. De vurderer at å dimensjonere renseløsningen for å overholde grenseverdien også i perioder med særlig stor tilrenning vil være uforholdsmessig dyrt sammenlignet med den forurensningsmessige gevinsten dette vil ha. I stedet foreslår NRVA at grenseverdien for E. coli er gjeldende i tilfeller hvor tilrenningen er innenfor Qdim, og ikke gjelder i tilfeller hvor vannmengden overstiger dette. Statsforvalteren påpeker at i utgangspunktet skal renselanlegg dimensjoneres for å overholde renskrav under alle normale forhold. Når det gjelder E. coli så er Statsforvalteren likevel enig i at kostnaden ved å dimensjonere rensingen til å overholde grenseverdi under særlig store nedbørsmengder ikke står i forhold til den forurensningsmessige gevinsten. I anledninger med særlig stor tilrenning til avløpsrenseanlegget så vil også utslippet fortynnes i større grad. Statsforvalteren opprettholder derfor grenseverdi for utslipp av E. coli på 500 E. coli/100 ml, men legger til et vilkår om at grenseverdien ikke gjelder i tilfeller hvor tilrenningen overstiger Qdim.

Vedtak om endring av tillatelse

Statsforvalteren endrer tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Nedre Romerike avløpsrenseanlegg. Endringen omfatter en utsettelse av fristen for rensing av E. coli, samt en endring av renskravet i perioder med høy tilrenning til renselanlegget. Hjemmel for vedtaket er forurensningsloven § 18 punkt 5.

Ved avgjørelse i saken har Statsforvalteren lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Vi viser til endring av vilkår i vedlagt tillatelse.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller av andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtaket er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevntes. Klagen oversendes Statsforvalteren.

En eventuell klage medfører ikke automatisk at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren er pålagt å ta gebyr for endring av tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Grunnlaget for valg av gebyrsats er faktisk ressursbruk hos Statsforvalteren i forbindelse med behandling av søknaden.

Ut fra faktisk ressursbruk i forbindelse med behandling av søknaden har vi plassert saken i gebyrsats 7, jf. forurensningsforskriften § 39-4. Saksbehandlingsgebyret i sats 7 er 22 200 kroner i 2024.

Vi vil fatte endelig vedtak om gebyrsats i eget brev.

Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats sendes Statsforvalteren innen 2 uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Øystein Hansgård Gjelsvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse med vilkår - Nedre Romerike Avløpsselskap IKS

Tillatelse etter forurensningsloven for Nedre Romerike avløpsrensaneanlegg til utslipp av kommunalt avløpsvann fra del av Oslo tettbebyggelse

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11 jf. forurensningsforskriften § 14-4 og forurensningsloven § 29. Vilåårene er satt i medhold av forurensningsloven § 16, § 22 og § 40.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad av 30.06.2021, kunnskap hentet fra uttrekk av Vann-Nett og naturbase, samt andre opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Dette tillatelsesdokumentet erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: Nedre Romerike Avløpsselskap IKS
Organisasjonsnummer: 892 110 972
Postadresse: Postboks 26, 2011 Strømmen

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelses-id: del av Oslo tettbebyggelse	
Anleggsnavn: Nedre Romerike Avløpsrensaneanlegg	
Anleggsnr og anleggsaktivitet:	3030.0078.01 - Avløpsnett og -rensing 3030.0078.02 - Annen aktivitet (fysisk-kjemisk behandling)
Kommune: Lillestrøm	Fylke: Viken
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 278821 nord: 6652633	
Lokalisering, adresse og gbnr:	
Næringskode og bransje: 37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann	
Hovedkategori IED*: Gjenvinning og sluttbehandling av ordinært avfall over 75 tonn per dag	
IED-kode: ikke omfattet	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2022.0793.T		Arkivreferanse: 2019/7971	
Tillatelse første gang gitt: 14.10.2022	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret: 21.10.2024	
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Øystein Hansgård Gjelsvik saksbehandler	

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00		2015/18905-1	Tillatelse gitt 01.12.1997 (tillatelsesnr. 1997.0476.T). Tillatelse gitt 17.09.2011, erstattet med tillatelse gitt 29.10.2015 (tillatelsenr. 2011.0197.T)
01		2019/7971-31 (ANEST)	Tillatelse gitt til eksisterende anlegg, tillatelsesnr. 2022.0793.T. Tillatelsen erstatter tillatelse gitt 29.10.2015 (tillatelsenr. 2011.0197.T).
02	21.10.2024	2019/7971 (OYGJE)	Utsettelse av rensekrav for E. coli fra 2030 og frem til kvartærrensning er på plass og senest 2040. Justering av krav til E. coli rensning til å ikke gjelde ved tilrenning over Qdim.

Innhold

1 Tillatelsens rammer.....	5
1.1 Tillatelsen omfatter	5
1.2 Ledningsnett i tettbebyggelsen og samordning.....	7
2 Generelle vilkår	7
2.1 Utslippsbegrensninger	7
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier	7
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	7
2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold.....	8
2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	8
2.6 Plikt til internkontroll	8
2.6.1 Krav om miljørisikovurdering	8
2.7 Krav til langsiktig planlegging	9
2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	9
2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	9
3 Utslipp til vann	10
3.1 Krav til avløpsnett	10
3.1.1 Generelt.....	10
3.1.2 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	10
3.1.3 Krav til utslipp via overløp.....	10
3.2 Krav til rensing av avløpsvann	11
3.2.1 Generelt.....	11
3.2.2 Rensekrav og dokumentasjonskrav for Nedre Romerike avløpsrenseanlegg	11
3.2.3 Utslippspunkt for renseanlegg	13
3.2.4 Påslipp	13
4 Utslipp til luft.....	13
4.1 Generelt.....	13
4.2 Lukt fra punktkilder	13
4.3 Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser	14
5 Støy 14	
6 Avfall og avløpslam.....	14
6.1 Generelle krav til avfall	14
6.2 Håndtering av avløpslam.....	14
7 Akutt forurensning - forebyggende tiltak, varsling og beredskap.....	15
7.1 Forebyggende tiltak	15
7.2 Beredskapsanalyse	15

7.3 Beredskapsplan.....	15
7.4 Beredskapsetablering.....	16
7.5 Øving av beredskap	16
7.6. Varsling av akutt forurensning	16
8 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåking.....	16
8.1 Måleprogram	16
8.2 Overvåking etter forurensningsforskriften	17
8.3 Overvåking etter vannforskriften	17
8.4 Rapportering av overvåkingsresultater	18
8.5 Registrering i Vannmiljø	18
9 Energi18	
9.1 Energistyringssystem.....	18
9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi.....	18
10 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer.....	18
11 Krav til rapportering.....	19
11.1 Årlig egenkontrollrapportering	19
11.2 Årsrapport.....	19
12 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	19
13 Tilsyn.....	20
Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen	21

1 Tillatelsens rammer

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder transport, mottak, behandling og utslipp av kommunalt avløpsvann fra deler av Oslo tettbebyggelse ved Nedre Romerike Avløpsrenseanlegg, det interkommunale avløpsnett og pumpestasjoner som eies og driftes av Nedre Romerike Avløpssekselskap IKS (NRA IKS). Tillatelsen omfatter også fysisk-kjemisk behandling av avløpsslam som har oppstått i rensenanlegget frem til 31.12.2025.

Tillatelsen omfatter utslipp fra samlet tilført avløpsmengde tilsvarende **inntil 542 000 BOF₅ personekvivalenter (pe) i maksuke.**

Alle tettbebyggelser som er tilknyttet samme avløpsrenseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, regnes som én tettbebyggelse i henhold til forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

NRA IKS skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon og oversikt over utbygginger og tilkoblinger som kan medføre endring av tettbebyggelsen tilknyttet Nedre Romerike Avløpsrenseanlegg (NRA). Dette innebærer oversikt over tettbebyggelsens samlede utbredelse (areal) og potensielle oppsamlingsbehov (pe beregnet BOF₅ etter NS 9426). Ved utbygginger av eierkommunenes infrastruktur eller andre vesentlige utvidelser som medfører endringer i tettbebyggelsen tilknyttet Nedre Romerike Avløpsrenseanlegg, skal tettbebyggelsens utbredelse og potensielle oppsamlingsbehov oppdateres.

NRA IKS plikter sammen med eierkommunene å sørge for at det er samsvar mellom renskapasitet og det potensielle oppsamlingsbehovet (BOF₅ pe) av avløpsvann i maksuke fra eierkommunene i del av Oslo tettbebyggelse før slike endringer som nevnt realiseres.

Det er ikke tillatt å overskride det faktiske utslippet i BOF₅ pe utover tillatelsens ramme. Ved langvarige overskridelser plikter NRA IKS å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må NRA IKS søke Statsforvalteren om en endring av tillatelsen.

NRA IKS må på forhånd avklare med Statsforvalteren dersom det er ønske om å foreta endringer i driftsforhold, herunder endringer i utslippsforhold, som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar med opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen. Dette inkluderer tilkoblinger av flere tettbebyggelser eller tilkobling av utvidete deler av Oslo tettbebyggelse utover dagens del av Oslo tettbebyggelse som allerede føres til NRA, eller andre større tilkoblinger.

Samarbeid om håndtering av avløpsvann mellom NRA IKS og Lillestrøm, Lørenskog, Nittedal og Rælingen kommune forutsettes formalisert gjennom privatrettslige avtaler.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i eierkommunene Lillestrøm, Lørenskog, Nittedal og Rælingen sine beregnede, potensielle tilførsler til Nedre Romerike Avløpsrenseanlegg, etter NS 9426¹ datert 30.06.2021, og basert på kunnskap om antallet fastboende og ikke-bofaste

¹ Med kommunens beregnede potensielle utslipp, menes den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til det avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uken i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid.

personer, industri med påslipp til avløpsnett og eventuelle andre kilder som vil påvirke mengden og sammensetningen av kommunalt avløpsvann som oppstår. Beregningene er oppjustert til forventet mengde tilførsler i fremtiden mot 2050.

Tabell 1 Gjengir beregningene som lå til grunn for søknaden for Nedre Romerike Avløpsrenseanlegg da tillatelsen ble gitt. Prognosene for tilførsler fra eierkommunene i 2050 er beregnet etter NS 9426 og justert etter forventet maksukebelastning i 2050:

	BOF₅ pe- beregning fra kommunene i 2050 (tilknyttet) etter NS 9426	Sikkerhets- faktor (1,3)	Prognose belastning BOF₅ (pe) i 2050	Forventet maksuke BOF₅ (pe) i 2050
Lillestrøm (tilførsel NRA)	87 000	25 000	112 000	224 000
Lørenskog	72 000	20 000	92 000	184 000
Nittedal (tilførsel NRA)	28 000	8 000	36 000	72 000
Rælingen	24 000	7 000	31 000	62 000
Forventet tilførsel til NRA	211 000	60 000	271 000	542 000

Det interkommunale avløpsnett består av tunnelanleggene i Lillestrøm kommune, hovedpumpestasjon PA1 med tilhørende ledningsnett, samt pumpestasjon PA7 med tilhørende pumpeledning frem til renseanlegget. Tillatelsen omfatter også mottak av septikslam. Renseanlegg, ledningsnett og pumpestasjon omfattet av denne tillatelsen refereres heretter til som det totale avløpssystemet.

Tillatelse til transport og utslipp av kommunalt avløpsvann for eierkommunene Lillestrøm, Lørenskog, Nittedal og Rælingen er regulert i egne tillatelser.

NRA IKS sine ansvarsområder er definert ved følgende leveringspunkter/grensesnitt, og til og med Nedre Romerike Avløpsrenseanlegg (NRA):

Fra Lillestrøm kommune:

- PA1 (innløpsrør til pumpeump)
- Sidetunnel A ved renseanlegget
- Overløp før PA7 (innløpsrør)
- Alle tilkoblingspunkter på NRAs tilløpstunneler i Lillestrøm kommune

Fra Lørenskog kommune:

- Tilløpstunnelen ved kommunegrensen mellom Lørenskog og Lillestrøm kommune

Fra Nittedal kommune:

- Sidetunnel A ved renseanlegget

Fra Rælingen kommune:

- PA1 (innløpsrør til pumpeump)
- Tilkoblingspunkt ved Strømsdalssjakta på tilløpsledning til PA1
- Tilkoblingspunkt til ledning i tilløpstunnel ved Sorenskriverveien

Dersom disse leveringspunktene/grensesnittene endres, må Statsforvalterens varsles.

Anlegg for behandling av avløpsslam som oppstår i Nedre Romerike Avløpsrenseanlegg fra og med 01.01.2026 reguleres i egen tillatelse for biologisk avfallsbehandling ved biogassanlegg Krogstad Miljøpark og mellomagring av avløpsslam av 30.12.2021, tillatelsesnummer 2021.1139.T.

Tillatelse til transport, behandling og utslipp i andre deler av Oslo tettbebyggelse som ligger i andre kommuner enn de overnevnte, er regulert i egne tillatelser.

Avløpsdirektivet er under revidering og kan føre til endringer i forurensningsforskriften. Det vil til enhver tid være det strengeste kravet som gjelder.

1.2 Ledningsnett i tettbebyggelsen og samordning

NRA IKS sin del av ledningsnett, overføringsledninger og pumpestasjoner må ses i sammenheng med tilførsler fra de fire eierkommunene. Innlekking av fremmedvann eller andre tekniske svakheter på ledningsanlegg i Lillestrøm, Lørenskog, Nittedal og Rælingen kommune påvirker NRA IKS sitt avløpssystem og utslipp. Vi forutsetter derfor at miljørisikovurderingen og tiltaksprioriteringer i NRA IKS er samordnet med miljørisikovurderinger og prioriteringer i alle eierkommunene. Det må dokumenteres årlig oppdatering av samordnet miljørisikovurdering.

Dersom partene i det interkommunale samarbeidet ikke selv har pekt ut den ansvarlige for at internkontrollaktivitetene blir tilstrekkelig samordnet, skal NRA IKS påse slik samordning.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra NRA IKS sin virksomhet som er antatt å ha størst miljømessig betydning er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider jf. punkt 3 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriftens § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra det totale avløpssystemet, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, vedlikeholdes og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og ytelse opprettholdes og er stabil til tross for variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal NRA IKS sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter NRA IKS å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

NRA IKS skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Oslo og Viken om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Med forurensningsmessig betydning menes unormale tilførsler av forurensninger til renseanlegget som kan få konsekvenser for overholdelse av utslippskrav eller slamhåndtering. Akutt forurensning skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i punkt 7 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

NRA IKS plikter å etablere internkontroll for sin avløpsvirksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for avløpsvirksomheten. NRA IKS plikter å holde internkontrollen oppdatert.

NRA IKS plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Punkt 2.6.1 beskriver konkrete krav til innholdet i en miljørisikovurdering, både med hensyn til *akutt* forurensning og risiko for annen ulovlig forurensning.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

NRA IKS skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering av det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en risikoanalyse av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktede forurensningsutslipp/farer for forurensning.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Kritiske punkter på ledningsanlegg
- Kritiske punkter på renseanlegg
- Utslipp til sårbare resipienter
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriftens § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivåer for skadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Både konsekvensreducerende og sannsynlighetsreducerende tiltak skal vurderes. Hvert tiltak skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltaket skal ha en frist for gjennomføring. Dette skal dokumenteres skriftlig i en tiltaksplan som inngår i virksomhetens internkontrollsystem.

Miljørisikovurderingen og tilhørende tiltaksplan skal evalueres minst 1 gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Det skal foreligge en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, herunder kriterier for oppdatering.

Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen (se punkt 2.7 og punkt 7.3).

2.7 Krav til langsiktig planlegging

NRA IKS skal sørge for å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, for gjennomføring av planlagte tiltak som kreves for å følge opp kravene i denne tillatelsen over tid. Hvordan NRA IKS skal løse dette i praksis, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Oslo og Viken på forespørsel.

NRA IKS skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og i forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene.

En skriftlig oppsummering av denne årlige vurderingen skal vedlegges NRA IKS sin egenkontrollrapportering, jf. punkt 11.2.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

NRA IKS skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad renseanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. NRA IKS må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsrenseanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal NRA IKS gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensning utover det som er tillatt i denne tillatelsen, og kan medføre at rensekrav ikke overholdes, kan ikke startes før Statsforvalteren i har gitt midlertidig unntak fra gjeldende rensekrav. Søknader om unntak fra gjeldende rensekrav må derfor sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken i god tid.

3 Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnett

3.1.1 Generelt

Avløpsnett, herunder rørledning-, tunnel- og pumpesystemer for transport av avløpsvann, med tilhørende kummer skal, uten at det medfører uforholdsmessige store kostnader, dimensjoneres, bygges, drives og vedlikeholdes med utgangspunkt i den beste tilgjengelig teknologi og fagkunnskap, særlig med hensyn til:

- avløpsvannets mengde og egenskaper,
- forebygging av lekkasjer og
- begrensning av forurensning av resipienten som følge av overløp

Statsforvalteren legger til grunn at NRA IKS gjennomfører alle hensiktsmessige og forebyggende tiltak mot forurensning. Det forventes at NRA IKS tar utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

3.1.2 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett

NRA IKS skal bidra inn i arbeidet med eierkommunene Lillestrøm, Lørenskog, Nittedal og Rælingen i deres arbeid med å lage en plan for å redusere andelen fremmedvann som tilføres avløpsnett. Dette arbeidet skal inkludere konkrete tiltak for trinnvis separering av avløpsnett for overvann og sanitært avløpsvann.

3.1.3 Krav til utslipp via overløp

NRA IKS skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp til resipient fra avløpssystemet som eies og driftes av NRA IKS.

Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

NRA IKS skal som del av deres overordnede handlingsplan for avløpsområdet, lage en plan for å redusere driftsoverløp og vurdere muligheter for å lage fordrøyningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. pkt. 2.7. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. hvor utslippene kan representere en miljø- eller helsefare.

Driftstid for alle overløp skal registreres. Overløp av vesentlig størrelse og betydning skal måles. Overløp fra mindre overløp kan beregnes hvis en miljørisikovurdering dokumenterer at overløpet er av mindre miljømessig betydning. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Statsforvalteren jf. punkt 11.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Både driftstid og utslippsmengde skal kunne beregnes. NRA IKS skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks oppdages og utbedres innen 24 timer. Rutiner for dette skal framgå av NRA IKS sine internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfeller dette

likevel kan bli nødvendig skal Statsforvalteren i Oslo og Viken varsles i god tid på forhånd.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippstørrelse, skal behandles slik at samme minimumskrav til rensing oppfylles, uavhengig av renseanleggets dimensjonerende kapasitet og teknologi.

Det skal settes av areal til eventuell utvidelse som følge av fremtidige nye rensekraav eller behov for økt kapasitet.

3.2.2 Rensekrav og dokumentasjonskrav for Nedre Romerike avløpsrenseanlegg

Generelt om dokumentasjonskrav

Utslippsparemetere og tilhørende grenseverdier, samt minimum antall prøver og midlingstid, er satt i tabellen under. Avlastning fra overløp på renseanlegget er inkludert i rensekraavene.

Prøver av KOF_{CR} og BOF_5 må minst etterkomme enten krav til konsentrasjon eller renseeffekt.

Dersom utslippet for KOF_{CR} og/eller BOF_5 er overskredet med 100 % av konsentrasjonskraavene samtidig som prøven ikke overholder renseeffektkravet, så skal virksomheten varsle Statsforvalteren i Oslo og Viken.

Utslipp via overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) ved renseanlegget skal regnes med i rensegraden for anlegget.

3.2.2.1 Nedre Romerike avløpsrenseanlegg

Tabell 2 Nedre Romerike avløpsrenseanlegg: Utslippsparemetere, krav til renseeffekt, maksimalt utslipp og prøvetaking

Utslippsparemetere	Krav	Prøvetype og -frekvens	Maksimalt årlig utslipp inkludert overløp
Total fosfor (Tot-P)	Minst 93 % årlig middelerdi frem til 01.01.2030 Minst 94 % årlig middelerdi fra 01.01.2030	52 ukeblandprøver per år eller 104 døgnblandprøver per år	5 880 kg fra 01.01.2030

Total nitrogen (Tot-N)	Minst 70 % årlig middelverdi frem til 01.01.2030 Minst 80 % årlig middelverdi fra 01.01.2030	52 ukeblandprøver per år eller 104 døgnblandprøver per år	260 000 kg fra 01.01.2030
Suspendert stoff (SS)	minst 95 % årlig middelverdi	12 døgnblandprøver per år	
Biologisk oksygenforbruk (BOF₅)	Minst 80 % eller mindre enn 25 mg O ₂ /l Ingen enkeltprøver skal overstige 50 mg O ₂ /l	95 av 104 døgnblandprøver må overholde krav	1 300 000 kg
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{CR})	Minst 85 % eller mindre enn 125 mg O ₂ /l Ingen enkeltmålinger skal overstige 250 mg O ₂ /l	95 av 104 døgnblandprøver må overholde krav	2 300 000 kg
E.coli	Overvåking av E.coli frem til 01.01.2040 eller til kvartærrensning er etablert. 500 E.coli/100 ml fra 01.01.2040 eller fra kvartærrensning er etablert, gjelder fra 1.mai til 31.oktober hvert år. Grenseverdi gjelder ikke ved innløpsmengder over Qdim.	Annenhver uke tas en øyeblikksprøve. Prøvetaking skal utføres fra 1.mai til 31.oktober hvert år	
Tungmetaller	Utløpsmengder og konsentrasjoner av: As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Cd og Hg	12 inn- og utløpsprøver per år. Ukeblandprøver	
Organiske miljøgifter	Se kap. 11, vedlegg 2, tabell 2.1.2 i forurensningsforskriften	6 inn- og utløpsprøver per år. Ukeblandprøver på ufiltrerte prøver	

3.2.3 Utslippspunkt for renseanlegg

Renset avløpsvann skal føres ut i resipient på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig, og slik at brukerinteresser påvirkes i minst mulig grad.

Tabell 3 Utslippspunkt for Nedre Romerike Avløpsrenseanlegg

Utslippspunktets navn/beskrivelse	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Avstand fra land⁴ + navn på resipient	Dybde
Utslippspunkt NRA Nitelva under Rælingsbrua i Lillestrøm sentrum	613761.130 (Ø)	6647834.860 (N)	0 m Nitelva	Skal dykkes ned til nødvendig dybde iht. oppdatert miljørisikovurdering

3.2.4 Påslipp

Tilførsler fra eierkommunenes ledningsnett skal ikke redusere muligheten for å overholde utslipps- og rensekrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften eller redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet iht. gjødselvereforskriftens krav. Det må derfor være en samordning mellom eierkommunene og NRA IKS ved utarbeidelse av påslippstillatelser.

4 Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for NRA IKS sin samlede virksomhet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle lufteinnetninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

NRA IKS skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduerende tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponenter (pumpestasjoner, kummer og utearealer og ledninger) må NRA IKS vurdere mulige kilder til lukt og om nærhet til bebyggelse ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

NRA IKS skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulempe forebygges effektivt. Beregnet luktinnhold fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager mv. skal ikke overstige 1 ouE/m³ som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal.

⁴ Avstanden fra land regnes som horisontal avstand fra strandkanten ved middelvannstand

4.3 Klimagassregnskap og utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet og behandling av avløpsslam skal holdes på et så lavt nivå som mulig. Virksomheten skal utarbeide klimagassregnskap årlig.

5 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grensene i tabell 4. Grensene skal måles eller beregnes med fritt feltsverdi ved den mest støyutsatte fasaden.

Tabell 4 Støygrenser

Dag (kl. 07-19) LpAekv12h	Kveld (kl.19-23) LpAekv4h	Natt (kl. 23-07) LpAekv8h	Søn-/hellig- dager (kl. 07-23) LpAeq16h	Natt (kl. 23-07) LA1*
55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	50 dB(A)	60 dB(A)

*LA1 er et statistisk maksimalnivå, uttrykt som det støynivået som overskrides i 1 % av tiden i situasjoner der maksimalnivåhendelsene forårsakes av mange typer kilder, og antall hendelser ikke er entydige eller grupperbare.

LpAeqT er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra den ordinære driften av renseanlegg, inkludert intern transport på område til anlegga og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport er likevel ikke omfattet av grensene.

6 Avfall og avløpsslam

6.1 Generelle krav til avfall

Virksomheten plikter så langt det er mulig å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁵.

Avfall som oppstår i virksomheten skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Ved evt. bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredd til miljøet.

6.2 Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam menes den faste fraksjonen som felles ut ved renseprosesser i renseanlegg, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam er kun inkludert dersom dette slammet er levert renseanlegg i forkant av renseprosessene og omfattet av rammene gitt i 1.1.

⁵ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Virksomheten skal ha oversikt over hvilke mengder råslam som oppstår i renseanlegg, slamkvalitet og videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for renseanlegg, se punkt 11.1.

Avløpsslammet skal som et minimum gjennomgå en forbehandling i form av hygienisering og stabilisering. Avløpsslam som ikke overholder kravene i gjødselvereforskriften⁶ og dermed ikke er egnet for bruk, skal leveres til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikke blandes sammen med annet avløpsslam.

Avløpsslam som ikke behandles på stedet, skal forbehandles slik at det blir egnet for transport til behandlingsanlegg og leveres til godkjent mottak

Mellomlagring av avløpsslam skal skje i overensstemmelse med kravene i gitt i tillatelse til mellomlagring av avløpsslam og drift av biogassanlegg for Nedre Romerike Avløpsselskap IKS (tillatelsesnummer 2021.1139.T), datert 30.12.2021.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

7 Akutt forurensning - forebyggende tiltak, varsling og beredskap

7.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Virksomheten plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1.

7.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderingen skal virksomheten utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal virksomheten utarbeide og begrunne

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

7.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av virksomhetens internkontrolldokumentasjon.

⁶ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr 951.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

7.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

7.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

7.6. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. Internkontrollen skal beskrive kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensning og annen uønsket påvirkning av ytre miljø. Virksomheten skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Oslo og Viken om:

- Akutt forurensning på grunn av driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrydd
- Unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning
- Utslippkonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-14.

8 Utslippskontroll, resipientundersøkelser og overvåking

8.1 Måleprogram

Som et ledd i driftskontrollen til Nedre Romerike avløpsrensaneanlegg, skal det fastsettes et måleprogram med analyser og målinger av relevante drifts- og utslippsparametere tilpasset anleggets størrelse, herunder utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av NRA IKS sin internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslippene gjennom hele året ved normale driftsforhold. Måleprogrammene skal omfatte antatt maksuke for belastning for anlegget og perioder med overløp. Minimums antall akkrediterte prøver skal være i samsvar med vilkår i tabell 2, men antallet skal økes der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en døgnblandprøve må utgå pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det tas en ny prøve på et senere tidspunkt.

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt det er mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

8.2 Overvåking etter forurensningsforskriften

NRA IKS skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra renseanlegg og overløp til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere renskrav.

8.3 Overvåking etter vannforskriften

NRA IKS skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomsten og bekrefte om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jfr. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann⁸.

NRA IKS skal i samarbeid med nødvendig fagekspertise og eventuelle andre påvirkere utarbeide et overvåkingsprogram for de resipientene som berøres av avløpsvann. Hvis det pågår annen overvåking i resipienten av andre aktører (eksempelvis vannområde), anbefales det at overvåkingene samordnes.

Overvåkingsprogrammet skal følge anbefalinger gitt i gjeldende versjon av veilederen Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018). Programmet skal vise og begrunne hvilke elementer som vil bli undersøkt. Plasseringen av prøvetakingspunkter og prøvetakingsfrekvens, samt hvordan og i hvilke medier (biota, sediment etc.) undersøkelsen vil bli gjennomført, skal også framgå og begrunnes i programmet. Ved behov for endring av overvåkingsprogrammet, skal utkast til endringer med begrunnelse sendes statsforvalteren senest 1. oktober året før undersøkelsene skal gjennomføres.

Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år med unntak av enkelte elementer hvor Statsforvalteren i Oslo og Viken har gitt aksept for en forlenget frekvens.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endres, kan Statsforvalteren i Oslo og Viken pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet mhp. målepunkter, elementer og frekvens.

⁸ Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann. Økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver.

8.4 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften jf. punkt 8.2, skal drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering jf. punkt 11.2.

Vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften jf. 7.2 skal sendes Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapportering jf. punkt 11.2. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmaterieell til forskriften.

8.5 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

9 Energi

9.1 Energistyringssystem

NRA IKS skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal inngå i internkontrollen.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

NRA IKS skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig, begrenses av gitte konsesjoner eller medfører urimelige kostnader.

10 Substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes, herunder fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal NRA IKS dokumentere at den har gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

NRA IKS eller den ansvarlige for driften av renseanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om

alternativer finnes. Der bedre alternativer finnes, plikter NRA IKS å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁹

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket¹⁰ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

11 Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

NRA IKS skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årsrapport

I tillegg til egenkontrollrapport skal NRA IKS årlig rapportere på det til enhver tid gjeldende skjema for årsrapport som man finner på Statsforvalteren sine nettsider:

[Skjema og tjenester | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

Årsrapporteringen skal vedlegges egenkontrollrapporten jf. pkt. 11.1

12 Nedleggelse, ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Om avløpsanlegg planlegges lagt ned eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring skal NRA IKS gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensning.

Aktiviteter som kan medføre fare for forurensning må avklares med Statsforvalteren. Søknad om eventuelle unntak fra gjeldende renskrav må sendes Statsforvalteren i god tid.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Statsforvalteren på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal ta utgangspunkt i den teknologi som ut ifra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold, gir de beste resultater, jf. forurensningsloven § 2.

Ved planlegging om nedleggelse av renselanlegg skal Statsforvalteren få beskjed om dette. Nedleggelsesplan med planlagte tiltak og frister skal sendes Statsforvalteren i god tid før nedleggelse.

Ved nedleggelse eller stans skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall

⁹ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹⁰ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹¹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans.

Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av renseanlegg skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

13 Tilsyn

NRA IKS plikter jf. forurensningsloven § 50 å la representanter for Statsforvalteren i Oslo og Viken føre tilsyn med anleggene.

¹¹ Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall

Vedlegg 1: Oversikt over utvalgte, sentrale begreper benyttet i tillatelsen

Begrep	Forklaring
Tettbebyggelse	<p>Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger bestående av minst 5 hus. Se fullstendig tekst i forskriften.</p> <p>I tillegg regnes tettbebyggelse som én tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelse samles opp og føres til ett felles renseanlegg eller utslippssted.</p> <p>Definisjonen gjelder alle typer hus, både bolighus, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg mv.</p>
Tettbebyggelses utslippsstørrelse	<p>Den maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til tettbebyggelses avløpsnett som oppstår i maksuke. Beregnes ut fra kunnskap om utslippskilder iht. NS 9426.</p> <p>(Kilde: Avløpsdirektivet)</p>
Maksuke	<p>Med maksuke menes største årlige BOF₅ (pe) – døgntilførsel beregnet som gjennomsnitt av sju påfølgende dager (Kilde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).</p>
Kommunens beregnede potensielle utslipp av avløpsvann i maksuke	<p>Den beregnet, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF₅ (pe) til det kommunale avløpssystemet som reguleres i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid, da tillatelsen uansett bør omgjøres senest etter 10 år.</p> <p>(Kilde: Avløpsdirektivet)</p>
Avløpsslam	<p>Avløpsslam er det slammet som felles ut ved rensing i et konvensjonelt renseanlegg for avløpsvann, og hvor ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.</p>
Råslam	<p>Med råslam menes ubehandlet avløpsslam, dvs. slam som ikke har gjennomgått noen form for behandling som vil påvirke slammets kjemiske sammensetning. Fortykning og avvanning av råslam er metoder for forbehandling som finner sted på renseanlegget for å redusere vanninnholdet i avløpsslammet før transport. Dette er aktiviteter som det er naturlig å se på som en naturlig del av driften av et renseanlegg for avløpsvann, og ikke som avfallsbehandling. (Kilde: Miljødirektoratet)</p>
Septikslam	<p>Septikslam er en samlebetegnelse for det som oppstår ved tømning av slamavskillere, septiktanker og tette oppsamlingstanker o.l. og som kan ha et vanninnhold på 95-99 %. (Kilde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982).</p> <p>Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, defineres septikslam som en form for avløpsvann.</p>

Overløp	<p>Arrangement for avledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan også anvendes om den vannmengde som avledes/måles. (Kilde: Vannordboken).</p> <p>Der begrepet 'overløp' er brukt i denne tillatelsen, menes både driftsoverløp og nødoverløp.</p>
Driftsoverløp/ regnvannsoverløp	<p>Overløp som er <u>etablert</u> for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørsmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet overskrides. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard, Norsk Vann, 2012.)</p> <p>Mest relevant for fellesnett.</p>
Nødoverløp	<p>Overløp som skyldes <u>uforutsette</u> hendelser i alle deler av avløpssystemet og som brukes av sikkerhetsmessige grunner. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)</p>
Fremmedvann	<p>Med fremmedvann menes det vannvolumet som tilføres avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann/sanitært avløpsvann og evt. industrielt avløpsvann tillatt gjennom påslipp. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann. Betegnes også som infiltrasjons- og innlekkingsvann ifølge boka om VA-teknikk av Ødegaard.</p>
Virkningsgraden til avløpsnett	<p>Det vil si hvor stor andel av forurensningsmengden som kommer fram til renseanlegget.</p>
Blandprøver	<p>Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengde-proporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten ett døgn eller en uke.</p>
Ukeblandprøver	<p>Er blandprøver tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks syv påfølgende døgn.</p>
Prøvetaking	<p>Med prøvetaking menes uttak av en representativ prøve og all behandling av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er overlevert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)</p>
Akkreditering	<p>Med akkreditering menes en offisiell anerkjennelse av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre angitte oppgaver i samsvar med gitte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)</p>
Substitusjon/subst itusionsplikt	<p>Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at den enkelte virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkter som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.</p>